

The role of social interest in predicting communication patterns of adolescent girls

Nazanin Yousefi ✉

Abstract

Background and Aim: The family has always been considered as the most important human system and the patterns of communication that parents establish with Youth in social settings can play an important role in social interest. The aim of this study was to determine the role of social interest in predicting communication patterns of adolescent girls patterns. **Methods:** The present study was a descriptive correlational study. The statistical population included students in Rasht in the academic year 2020, the sample was 101 students from the first year of high school were selected by multi-stage random sampling method. The research instruments were Alizadeh et al.'s Children of Social Interest Questionnaire (2015) and Christensen and Salavi (1984) Communication Patterns Questionnaire. Data analysis was calculated by multivariate regression method using SPSS software version 21. **Results:** The findings showed that there is a positive and significant relationship between communication patterns with feelings of equality / feeling of superiority at the level of 0.01 and responsibility for homework, communication with people and empathy, courage and confidence and social interest. They can predict communication patterns at a confidence level of 0.01. Also, the variable of communication with people and empathy was determined as the strongest predictor of communication patterns. **Conclusion:** It can be concluded that effective communication patterns such as communication and empathy between parents and students can play an important role in improving their social interest.

Received: 05.08.2021

Revision: 02.10.2021

Acceptance: 27.10.2021

Keywords:

*responsibility, empathy,
social interest,
communication patterns*

How to cite this article:

Yousefi, N. The role of social interest in predicting communication patterns of adolescent girls. *Bi-Quarterly Journal of studies and psychological news in adolescents and youth*, 2022, 2(2): 52-60

Article type

Original research

1. Nazanin Yousefi, M.A of General Psychology, Payame Noor University, South Tehran Branch, Tehran, Iran

✉ Correspondence related to this article should be addressed to **Nazanin Yousefi, M.A** of General Psychology, Payame Noor University, South Tehran Branch, Tehran, Iran

Email: ps.pshakiba@gmail.com

نقش علاقه اجتماعی در پیش بینی الگوهای ارتباطی دختران نوجوان

✉ نازنین یوسفی

چکیده
زمینه و هدف: خانواده همواره به عنوان مهم ترین سیستم انسانی مورد توجه بوده است و الگوهای ارتباطی که والدین با نوجوانان در محیط های اجتماعی برقرار میکنند می تواند در علاقه اجتماعی نقش مهمی داشته باشد. این پژوهش با هدف تعیین نقش علاقه اجتماعی در پیش بینی الگوهای ارتباطی دختران نوجوان انجام شد. روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانش آموزان شهر رشت در سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ بود که ۱۰۱ دانش آموز مقطع دوره اول متوسطه به روش تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش نیز پرسشنامه علاقه اجتماعی کودکان علیزاده و همکاران (۱۳۹۴) و پرسشنامه الگوهای ارتباطی کریستنسن و سالووی (۱۹۸۴) بود. تجزیه و تحلیل داده ها با روش رگرسیون چند متغیره با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ محاسبه شد. یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که بین الگوهای ارتباطی با احساس برابری/ احساس برتری رابطه مثبت و معنی داری در سطح اطمینان ۰/۰۱ وجود دارد و مسئولیت پذیری انجام تکالیف، ارتباط با مردم و همدلی، جرات و اطمینان و علاقه اجتماعی می توانند در سطح اطمینان ۰/۰۱ الگوهای ارتباطی را پیش بینی کنند. همچنین در این بین متغیر ارتباط با مردم و همدلی به عنوان قوی ترین پیش بینی کننده الگوهای ارتباطی تعیین شد. نتیجه گیری: می توان اینگونه نتیجه گیری کرد که الگوهای ارتباطی موثر از جمله ارتباط و همدلی بین والدین با دانش آموزان می تواند در بهبود علاقه اجتماعی آنان نقش مهمی داشته باشد.

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۵/۱۴
اصلاح مقاله: ۱۴۰۰/۰۷/۱۰
پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۰۸/۰۵

واژه‌های کلیدی:

مسئولیت پذیری، همدلی، علاقه اجتماعی، الگوهای ارتباطی

نحوه ارجاع دهی به مقاله:

یوسفی، ن. (۱۴۰۰). نقش علاقه اجتماعی در پیش بینی الگوهای ارتباطی دختران نوجوان. *دوفصلنامه مطالعات و تازه‌های روان‌شناختی نوجوان و جوان*، ۲(۲): ۶۰-۵۲

نوع مقاله:

پژوهشی اصیل

۱. نازنین یوسفی، کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام نور واحد تهران جنوب، تهران، ایران

✉ مکاتبات مربوط به این مقاله باید خطاب به نازنین یوسفی، کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام نور واحد تهران جنوب، تهران، ایران باشد.

پست الکترونیکی: ps.pshakiba@gmail.com

مقدمه

خانواده همواره به عنوان مهم ترین سیستم انسانی مورد توجه بوده است (روئتر و کوئرتر^۱، ۲۰۱۷). کلارک و شیلدز^۲ (۲۰۰۷) خانواده را سیستمی قانونگذار تعریف می کنند که اعضای آن به طور مداوم در حال تعریف و تجدیدنظر در تعریف ماهیت روابط خود بر مبنای الگوی ارتباطاتشان هستند (زوئه، اوه و ماگیاتی^۳، ۲۰۱۴). شناخت این الگوها به شناخت بعضی از جنبه های عملکرد خانواده کمک می کند. در واقع، شناخت انواع مختلف الگوها و سبکهای ارتباطات خانوادگی علاوه بر توصیف، به پیش بینی و توضیح عملکرد خانواده و توصیه ها و تجویزهای مربوط به آن هم کمک می کند (محمدی و خیر، ۱۳۹۶). در رابطه با نقش خانواده در شکل دهی افکار و رفتار فرزندان، فیتزپاتریک و ریچی^۴ (۲۰۰۴) معتقد هستند خانواده مرجعی است که انتظارات، عقاید و هنجارهای زندگی خانوادگی را می سازد و از این طریق نحوه نگاه و تعامل فرد با هستی را تعیین می کند. آنها با اشاره به تحقیقات انجام شده بیان می دارند که خانواده در هیچ حیطه ای به اندازه رفتارهای ارتباطی بر عملکرد فرزندان تاثیر نمی گذارد. در ارتباط با نحوه تعامل افراد خانواده مدلهایی ارائه شده است که از جمله آنها مدل الگوهای ارتباطی^۵ خانواده می باشد. این مدل منعکس کننده چگونگی ارتباط والدین با فرزندان است (هوآنگ^۶، ۲۰۱۰). بنابراین توجه بیشتر به فرآیند و الگوی ارتباطی بین اعضای خانواده، به ویژه اعمالی که به ایجاد رابطه بهتر کمک می کند یا مانع آن می شود، به منظور تاثیر آن بر خصوصیات افراد لازم و ضروری می نماید. هارجیه و دیکسون^۷ (۲۰۱۴) معتقدند در ارتباط بین فردی، افراد به مبادله افکار، عقاید و احساسات خود با دیگران می پردازند. الگوهای ارتباطی خانواده از بررسی تعاملات میان اعضای خانواده و بررسی باورها، عقاید و احساسات افراد و شیوه ابراز این باورها و احساسات شکل می گیرد (بهرامی و خوشبخت، ۱۳۹۵). آنچه از الگوهای ارتباطی صحیح بین والدین و کودکان انتظار می رود، داشتن سطح مناسبی از علاقه اجتماعی^۸ در کودکان است. علاقه اجتماعی یکی از متفاوت

ترین مفاهیم آلفرد آدلر است. این تئوری بیان می کند که علاقه اجتماعی برای انسان ذاتی است، زیرا پایه و اساس لازم برای رشد فرد است و در عین حال پیشرفت تکامل انسان را نیز بر عهده دارد (تورنر^۹، ۲۰۱۸). علاقه اجتماعی احساس تعلق و تلاش برای کمال از طریق همکاری و جنبش اجتماعی هدایت شده توسط آرمانهای جامعه است (فوس^{۱۰}، ۲۰۱۶). کودکان مهارت ها و نگرش های لازم را در مورد بازار در فرایند اجتماعی شدن^{۱۱} کسب می کنند (حیدر زاده و معتمدی، ۱۳۸۶). نقش و تأثیر والدین در کلیه عوامل محیطی این اجتماعی شدن تدریجی، بسیار مهم و فراگیر است. واکنش والدین به تلاش های کودکان در تأثیر گذاری شان بر تعاملات اجتماعی، به عنوان عاملی برای شکل گیری رفتار آینده کودکان عمل می کند (عنبری و مهدویان، ۱۳۹۲). والدینی که به درخواست های کودکانشان پاسخ قاطع می دهند و نظرشان را برای کودک تنها گزینه جا می اندازند، باعث دقت کودکان خود در بررسی محیط پیرامون خود شده و کودکان را به سوی درخواست های تکراری و یکسان سوق می دهند، در حالی که والدینی که برای تصمیم گیری ها با کودکان به گفتگو می پردازند، کودکان خود را به رشد مهارت هایشان در تعبیر و تفسیر اطلاعات تشویق می کنند (کاروانا و واسولا^{۱۲}، ۲۰۱۳). از آنجا که والدین به عنوان مهم ترین عامل اجتماعی شدن مدنظر قرار می گیرند، درک طبیعت و ماهیت رابطه والدین - کودک، تفاوت های بین رفتار و مهارت های کودکان را تشریح می کند. همچنین، شیوه های برقراری ارتباطات بین والدین و کودک نسبت به تعداد و مقدار تعامل بین والدین و کودک، تاثیر بیشتری بر اجتماعی شدن دارد. آدلر (۱۹۷۹) معتقد بود داشتن علاقه نسبت به همسالان و نگرش مثبت نسبت به همکاری با دیگران در دوران کودکی باعث داشتن سلامت روانی در بزرگسالی می شود و از نظر وی علاقه ی اجتماعی پایه و اساس تمام پیشرفت های مهم تمدن است و هستی انسان تنها با برخورد مناسب با دیگران و عضویت او در جامعه باارزش است. بنابراین زندگی اجتماعی کودکان، تا حد زیادی دنیای آن ها را تعریف

7. Hargie & Dickson
8. Social interest
9. Turner
10. Foss
11. The process of socialization
12. Caruana & Vassallo

1. Rueter & Koerner
2. Clark & Shields
3. Xue, Ooh, Magiati
4. Fitzpatrick & Rithchie
5. Communication patterns
6. Huang

پرسشنامه ها می باشد. سپس پرسشنامه های مورد نظر در بین اعضای نمونه پخش گردید و اطلاعات مورد نیاز از تک تک اعضای نمونه جمع آوری شد.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه علاقه اجتماعی: پرسشنامه علاقه اجتماعی توسط علیزاده و همکاران (۱۳۹۴) ساخته شده. این پرسشنامه دارای ۴ زیرمقیاس و ۶۳ گویه است که تفکیک گویه های هر زیرمقیاس عبارت است از: عامل مسئولیت پذیری انجام تکالیف (سوالات ۱ تا ۲۰) ارتباط با مردم و همدلی (سوالات ۲۱ تا ۳۹) جرات و اطمینان (سوالات ۴۰ تا ۴۸) احساس برابری در مقابل احساس کهنتری برتری (سوالات ۴۹ تا ۶۳). این پرسشنامه، بر درجه بندی پنج گانه لیکرت صورت بندی شده است: کاملاً نارست (۱) تا حدودی نارست (۲) نظری ندارم (۳) تا حدودی درست (۴) کاملاً درست (۵). برای محاسبه امتیاز هر زیرمقیاس، نمره تک تک گویه های مربوط به آن زیرمقیاس را با هم جمع کنید. برای محاسبه امتیاز کلی پرسشنامه، نمره همه گویه های پرسشنامه را با هم جمع کنید. دامنه امتیاز این پرسشنامه بین ۶۳ تا ۳۱۵ خواهد بود. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده علاقه اجتماعی رشد یافته تر خواهد بود و بالعکس. در تحقیق علیزاده و همکاران (۱۳۹۴) روایی صوری و محتوایی این ابزار توسط اساتید مورد تایید قرار گرفته و همبستگی مولفه ها و روایی سازه و پایایی آن با روش آلفای کرانباخ به شرح زیر گزارش شد: عامل مسئولیت پذیری انجام تکالیف (۰/۸۹) ارتباط با مردم و همدلی (۰/۸۵) جرات و اطمینان (۰/۷۲) احساس برابری در مقابل احساس کمتر برتری (۰/۸۳).

۲. پرسشنامه الگوهای ارتباطی^۴: این پرسشنامه را کریستنسن و سالوی (۱۹۸۴) در دانشگاه کالیفرنیا را به منظور بررسی الگوهای ارتباطی متقابل طراحی نمودند. این پرسشنامه ۳۵ سوال دارد و در یک مقیاس نه درجه ای از اصلا امکان ندارد (۱) تا خیلی امکان دارد (۹) درجه بندی شده است. این پرسشنامه دارای سه خرده مقیاس است: مقیاس ارتباط سازنده متقابل (سوالات ۱ تا ۱۲)، مقیاس اجتنابی متقابل (سوالات ۱۳ تا ۲۴)، مقیاس ارتباط توقع/کناره گیری

می کند و برای رشد سالم آن ها بسیار حیاتی است. این امر به ویژه در مورد کودکان مبتلا به اختلال های رفتاری-هیجانی که با چالش های مهمی در حیطه ی سازگاری اجتماعی روبه رو هستند، صادق است (پاناسک و دانلپ^۱، ۲۰۱۳).

علیرغم میزان اهمیتی که متغیر علاقه ی اجتماعی مطابق با پژوهش های برشمرده شده در افزایش شاخصه سلامت روانی و کاهش میزان مشکلات روان شناختی دارد، هنوز متخصصان برنامه خاصی جهت آموزش این متغیر ارائه نکرده اند. این در حالی است که بنجامین^۲ (۲۰۰۴) معتقد است اگرچه علاقه ی اجتماعی یک خصلت ذاتی و مادرزادی است ولی بروز آن خودانگیخته نیست. افراد علاقه ی اجتماعی را از طریق تجارب آموزشی که توسط والدین و زندگی اجتماعی فراهم می شود، کم یا زیاد رشد می دهند (هایلند^۳، ۲۰۰۸).

بدین ترتیب ضرورت توجه به موضوع پژوهش از این نظر می باشد که کودکان در محیط مدرسه نیازمند برقراری ارتباط و کسب الگوهای ارتباطی مناسب با دیگران همسالان و معلمین و والدین خود هستند که از این افراد بیشتر الگوبرداری می کنند و عاملی که می تواند در رشد این الگوها نقش مهمی داشته باشد علاقه اجتماعی آنان که موجب می شود دانش آموز احساس حرمت خود داشته باشد و در انزوا قرار نگیرد و همچنین می تواند در تنظیم هیجانات کودکان بسیار موثر باشد زیرا کودکان در سنین پایین بسیار تحت تاثیر هیجانات قرار میگیرند و در رفتار آنان بازخورد سریعی دارد و نیاز به توجه بیشتر هستند. بدین ترتیب با توجه به مطالب فوق هدف اصلی از انجام پژوهش بررسی این مسئله مهم می باشد که آیا علاقه اجتماعی در پیش بینی الگوهای ارتباطی کودکان نقش دارند؟

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر رشت در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ بود که تعداد ۱۰۱ دانش آموز به روش تصادفی چند مرحله ای انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش مورد مطالعه، شامل تحصیل در مقطع دوره اول متوسطه، تمایل به شرکت در مطالعه، پاسخ به هر سه پرسشنامه و معیارهای خروج نیز شامل عدم پاسخ به یکی از

صحبت کرده و اطلاعات لازم را در اختیار آنان قرار داده و سپس پرسشنامه های تکثیر شده را در اختیار آنان قرار داده و بعد از راهنمایی به کودکان در جهت تفهیم سوالات پرسشنامه ها جمع آوری شده و جهت تجزیه و تحلیل از روش های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شد. در آمار توصیفی میانگین و انحراف استاندارد تمامی مولفه ها محاسبه و برای بررسی یافته ها از روش آماری تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد با نرم افزار SPSS نسخه ۲۱. از جمله ملاحظات اخلاقی که در پژوهش لحاظ گردید می توان به این موارد اشاره کرد که به دانش آموزان اطمینان داده شد که نتایج پژوهش محرمانه می ماند و سایرین از نتایج آن آگاهی پیدا نمی کنند و از دانش آموزان رضایتنامه دریافت شد.

یافته ها

در این پژوهش ۱۰۱ دانش آموز دختر مقطع متوسطه جهت بررسی نقش علاقه اجتماعی در پیش بینی الگوهای ارتباطی تحت ارزیابی قرار گرفته است. میانگین و انحراف استاندارد سن شرکت کنندگان برابر با ۱۴/۷۸ (۲/۶۱) سال بود. در ادامه اطلاعات توصیفی (میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی) مربوط به متغیرهای پژوهش در جدول ۱ گزارش شده است.

(سوالات ۲۵ تا ۳۵). حداقل نمره در این پرسشنامه ۳۵ و حداکثر نمره ۳۱۵ می باشد. تحقیقاتی که از این پرسش نامه استفاده نمودند، روایی و پایایی قابل قبولی را در مورد خرده مقیاس های مختلف آن نشان داده اند. نتایج پایایی کریستنس و هیوی^۱ (۱۹۹۰) و بر روی آزمودنی های آمریکایی شباهت بسیاری با کاربتمن و همکارانش (۱۹۹۸) بر روی آزمودنی های سوئیدی و آلمانی دارد. آلفای کرونباخ بدست آمده در پژوهش های این محققان بر روی ۳ مقیاس پرسشنامه الگوهای ارتباطی از ۰/۴۴ تا ۰/۸۵ گزارش شده است که نتایج رضایت بخشی است. علاوه بر این نتایج پایایی بتمن و همکارانش (۱۹۹۶) بر روی آزمودنی های سوئیدی و آلمانی نیز رضایت بخش است. آلفای کرونباخ بدست آمده در پژوهش هیوی و همکارانش (۱۹۹۳) بر روی مقیاس سازنده متقابل، بین ۰/۷۴ تا ۰/۷۸ گزارش شده است (عبدی و درخشانی، ۱۳۹۵).

روش اجرا

روش اجرای پژوهش نیز به این صورت بوده که ابتدا ابزارهای پژوهش تهیه و به مدارس دوره اول متوسطه شهر رشت مراجعه کرده و رضایت مدیران و معلمین را جلب کرده و با دانش آموزانی که علاقه مند به شرکت در پژوهش بوده

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد علاقه اجتماعی، الگوهای ارتباطی

مولفه ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	بیشترین نمره	کمترین نمره
مسئولیت پذیری انجام تکالیف	۱۰۱	۷۷/۵۴	۱۱/۸۴	۹۹	۴۹
ارتباط با مردم و همدلی	۱۰۱	۷۰/۷۹	۱۲/۷۲	۹۴	۳۲
جرات و اطمینان	۱۰۱	۳۲/۸۵	۵/۷۶	۴۳	۱۶
احساس برابری / احساس برتری	۱۰۱	۳۶/۸۱	۹/۸۹	۶۲	۱۵
علاقه اجتماعی	۱۰۱	۲۱۷/۸۰	۲۵/۰۶	۲۷۱	۱۳۶
ارتباط سازنده متقابل	۱۰۱	۵۶/۶۵	۱۴/۵۰	۹۶	۱۳
اجتنابی متقابل	۱۰۱	۴۶/۶۴	۱۲/۶۱	۸۴	۲۰
ارتباط توقع / کناره گیری	۱۰۱	۴۲/۳۶	۱۲/۷۷	۷۴	۱۰
الگوهای ارتباطی	۱۰۱	۱۴۵/۶۶	۳۲/۹۱	۲۴۷	۶۲

علاقه اجتماعی ۲۱۷/۸۰ و انحراف استاندارد آن ۲۵/۰۶ می باشد که با توجه به وضعیت مشاهده شده می توان گفت

جدول فوق میانگین و انحراف استاندارد علاقه اجتماعی، الگوهای ارتباطی را نشان می دهد. با توجه به نمره میانگین

1. Christensen & Heavy

مشاهده شده می توان گفت کودکان از نظر الگوهای ارتباطی در سطح مطلوبی قرار دارد. در نهایت میانگین الگوهای ارتباطی ۱۴۵/۶۶ و انحراف استاندارد آن ۳۲/۹۱ نشان می دهد که با توجه به وضعیت

جدول ۲. ماتریس همبستگی الگوهای ارتباطی و علاقه اجتماعی									
متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱) مسئولیت پذیری انجام تکالیف	-								
۲) ارتباط با مردم و همدلی	**۰/۶۸	-							
۳) جرات و اطمینان	**۰/۲۶	**۰/۵۴	-						
۴) احساس برابری / احساس برتری	*۰/۲۴	**۰/۳۰	۰/۱۲	-					
۵) علاقه اجتماعی	**۰/۷۹	**۰/۸۴	**۰/۵۸	۰/۰۹	-				
۶) ارتباط سازنده متقابل	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۹	**۰/۳۹	۰/۱۸	-			
۷) اجتنابی متقابل	۰/۱۰	*۰/۱۹	۰/۱۲	**۰/۴۰	۰/۰۱	**۰/۵۷	-		
۸) ارتباط توقع / کناره گیری	۰/۰۳	۰/۱۲	۰/۰۳	**۰/۳۳	۰/۰۷	**۰/۴۱	**۰/۵۸	-	
۹) الگوهای ارتباطی	۰/۰۶	۰/۱۱	۰/۰۲	**۰/۴۶	۰/۱۰	**۰/۸۲	**۰/۸۶	**۰/۷۹	-

جدول ۲ ماتریس همبستگی الگوهای ارتباطی و علاقه اجتماعی را نشان می دهد، مطابق با جدول بین الگوهای ارتباطی با احساس برابری / احساس برتری رابطه مثبت و معنی داری در سطح ($p < ۰/۰۱$) وجود دارد.

جدول ۳. خلاصه مدل رگرسیون						
مدل	ضرایب استاندارد نشده		T	سطح معناداری	F	R ²
	B	خطای استاندارد				
مقدار ثابت	۲۳/۸۰	۱۲/۴۴	۲/۰۸	۰/۰۴	۴/۳۳	۰/۱۸
مسئولیت پذیری انجام تکالیف	۰/۹۰	۰/۴۰	۲/۱۹	۰/۳		
ارتباط با مردم و همدلی	۱/۱۷	۰/۴۰	۱/۱۷	۰/۰۰۵		
جرات و اطمینان	۰/۹۱	۰/۴۴	۲/۰۴	۰/۰۴۴		
احساس برابری / احساس برتری	۰/۵۹	۰/۳۹	۱/۵۰	۰/۱۳۶		
علاقه اجتماعی	۱/۰۲	۰/۳۷	۲/۰۱	۰/۰۰۸		

و آماره های t نشان می دهند که رابطه مستقیمی با الگوهای ارتباطی کودکان دارند و این متغیرها می توانند با اطمینان ۰/۹۹ تغییرات مربوط به الگوهای ارتباطی را پیش بینی کنند. همچنین در این بین متغیر ارتباط با مردم و همدلی به عنوان قوی ترین پیش بینی کننده الگوهای ارتباطی تعیین شد.

بحث و نتیجه گیری

ضریب تعیین (R^2) برابر ۰/۱۸۶ بدست آمد که نشان می دهد ۱۸/۶ درصد تغییرات الگوهای ارتباطی توسط متغیرهای پیش بین توضیح داده می شود. به عبارت دیگر قدرت پیش بینی متغیرهای علاقه اجتماعی، ۱۸/۶ درصد می باشد. همچنین ضرایب تأثیر مسئولیت پذیری انجام تکالیف ($\beta=۰/۹۰$)، ارتباط با مردم و همدلی ($\beta=۱/۱۷۶$)، جرات و اطمینان ($\beta=۰/۹۱۳$)، علاقه اجتماعی ($\beta=۱/۰۲۶$)

از تصمیم‌گیری تشویق می‌کنند و معمولاً مشوق کودکان برای بحث و گفتگو در مورد مسایل مختلف می‌باشند. همچنین در راستای عدم پیش‌بینی الگوهای ارتباطی از طریق تنظیم شناختی هیجانی می‌توان گفت. انتظار می‌رود افرادی که فرایندهای ارتباطی خانواده آنها در حد مطلوب قرار دارد از راهبردهای مثبت تنظیم هیجان بیشتر استفاده کنند؛ این یافته هم راستا با نتایج پژوهشهای زرگر، محمدی و بساک نژاد، (۱۳۹۱)؛ سامانی و حسینی (۱۳۹۱)؛ نیست. در تبیین این نتایج با استناد به یافته‌های دیگر پژوهشگران، می‌توان گفت افرادی که در خانواده‌های به لحاظ هیجانی تنش‌زا رشد می‌کنند؛ به احتمال زیاد در مورد رفتارهای خود نامطمئن و در رنج بدین صورت که برخورد نامناسب والدین با کودکان موجب می‌شود که کودکان دچار استرس شوند و احساس کنند ارزشمند نیستند و احساس حقارت و خودکم‌بینی را تجربه کنند. کودکان در این شرایط نمی‌توانند الگوهای ارتباطی درستی با خانواده خود برقرار کنند و از خانواده دوری می‌کنند زیرا احساس می‌کنند خانواده آنها را دوست ندارند و مورد محبت قرار نمی‌گیرند. چنین احساسی معمولاً یک وضعیت نامناسب اجتماعی را در جامعه به وجود می‌آورد و همین عامل موجب شکل‌گیری یافته پژوهش حاضر باشد. تعامل روزمره بین کودکان با والدین خود، موجب رشد جسمانی، هیجانی و شناختی آنها می‌شود (قدسی، صریحی و آقاییوسفی، ۱۳۹۳). والدین و دیگر مراقبین کودک نقش مهمی را در شکل‌دهی، ابراز و تنظیم دنیای هیجانی کودک بازی می‌کنند. از جمله محدودیت‌های پژوهش می‌توان به محدود بودن جامعه آماری و عدم دسترسی به نمونه آماری در سایر مناطق شهر تهران که می‌تواند تعمیم نتایج پژوهش را با مشکل روبرو سازد. با توجه به تأثیرات منفی فقدان و کمبود علاقه‌ی اجتماعی مثل استرس زندگی ادراک شده، افسردگی، اضطراب و خشونت، نشانگان بدنی، خودشیفتگی، منبع کنترل بیرونی و ... که این متغیر بر زندگی انسان دارد، علاقه‌ی اجتماعی می‌تواند برای متخصصانی که با این حیطه‌ها درگیرند مثمرتر باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود مشاوران و متخصصان در جهت بهبود الگوهای ارتباطی بین والدین و فرزندان و مقابله با مشکلات مطرح شده در کودکان می‌توانند از والدین بخواهند که میزان علاقه اجتماعی را در کودکان پرورش

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که علاقه اجتماعی و مولفه‌های آن از جمله مسئولیت‌پذیری انجام تکالیف، ارتباط با مردم و همدلی، جرات و اطمینان قابلیت پیش‌بینی الگوهای ارتباطی در کودکان را دارد و تنظیم شناختی هیجان و تمامی مولفه‌های آن قابلیت پیش‌بینی ندارند. این یافته با نتایج پژوهش پازوکی (۱۳۹۸) همسو می‌باشد که در پژوهش خود به این نتایج دست یافتند که بین ابعاد کنترل عواطف و الگوهای ارتباطی خانواده بطور معناداری رابطه وجود دارد. همچنین تحلیل رگرسیون نشان داد که الگوهای ارتباطی خانواده در پیش‌بینی کنترل عواطف می‌تواند نقش داشته باشد. براساس نتایج این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که الگوهای ارتباطی خانواده در پیش‌بینی کنترل عواطف می‌تواند نقش داشته باشند. در تبیین یافته می‌توان گفت الگوهای ارتباطی خانواده در پیش‌بینی علاقه اجتماعی کودک از طریق الگوی ارتباطی والد - کودک شکل می‌گیرد، بسیار مورد استفاده قرار گرفته است. الگوهای ارتباطی خانواده در میزان تأثیری که فرزندان در تصمیم‌گیری دارند و همچنین شیوه‌ای را که کودکان در آینده به عنوان یک فرد اجتماعی عمل خواهند کرد، نقش موثری دارند. گرایش اجتماعی و گرایش مفهومی، دو الگوی ارتباطی خانواده، بین والدین و کودک است. بعد ارتباطات اجتماعی محور، به حرف‌شنوی محض کودک و همچنین تشویق و ترویج روابط مسالمت‌آمیز و دوستانه در محیط خانه اشاره می‌کند. این نوع از ارتباطات مبتنی بر پایش و کنترل رفتار کودکان است و از طریق تأیید جمعی خانواده برانگیخته شده است. کودکان برای تصمیم‌گیری که منجر به پذیرفته شدن و دوست داشته شدن از سوی دیگران می‌شود، تشویق شده‌اند. آنها برای پرهیز و دوری از بحث و جدل و همچنین برای کنترل احساسات شان و به منظور اجتناب از بحث کردن با والدین و بزرگترها و یا برای پرهیز از خطرپذیری (ریسکی) که برای دیگران موجب دردسر می‌شود، خودآگاه یا ناخودآگاه آموزش دیده‌اند. در مقابل این بعد، بعد ارتباطات مفهوم‌گرای والدین، کودکان را برای گسترش دیدگاه‌هایشان درباره جهان تشویق می‌کند. والدین مفهوم‌گرا بیشتر بر جزئیات کاربردی و مواجهه با اتفاقات و رویدادها، از طریق ارزیابی گزینه‌ها صرفاً مبتنی بر شایستگی‌ها و قابلیت‌های خود کودک متمرکز هستند. این والدین فرزندانشان را برای اولویت بندی گزینه‌ها، پیش

عبدی، ه؛ درخشانی، س (۱۳۹۵). رابطه الگوهای ارتباطی خانواده، اعتیاد به اینترنت و سازگاری تحصیلی کودکان دبیرستانی شهر اهواز، *فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*، ۷(۲): ۱۰۲-۱۲۴.

علیزاده، ح؛ اسماعیلی، ک؛ سهیلی، ف. (۱۳۹۴). ویژگی های روان‌سنجی (ساختار عاملی و پایایی) مقیاس علاقه اجتماعی برای کودکان ایرانی ۴ تا ۱۲ سال، *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*، ۵(۱۹): ۵۰-۶۵.

عنبری، خ؛ مهدویان، ع. (۱۳۹۲). عوامل پیشگویی کننده الگوهای ارتباطی مادر و کودک در مراجعین به بیمارستان شهید مدنی شهر خرم آباد در سال ۱۳۹۱، *مجله علمی پژوهشی یافته*. ۱۵ (۵): ۱۳-۲۲.

قدسی، ا؛ صریحی، ن؛ آقاییوسفی، ع.ر. (۱۳۹۳). رابطه انگیزه پیشرفت با طرحواره‌های ناسازگار اولیه و جو عاطفی خانواده، *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۸(۴): ۱۳۱-۱۱۱.

محمدی، م؛ خیر، م (۱۳۹۶). رابطه الگوهای ارتباطی خانواده و کیفیت زندگی کودکان دوره متوسطه شهر شیراز، *مطالعات تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی*، ۱۱(۱): ۱۱-۲۵.

Benjamin, G. (2004). *Adlerian based parenting education in Little Haiti: An action research*. union institute and university. Blakwell publishing.

Caruana, A., & Vassallo, R. (2003), Children's perception of their influence over purchases: the role of parental communication patterns, *Journal of Consumer Marketing*, 20(1): 55-66.

Christensen, A., & Heavy, C. L. (1990). Gender and social structure in the demand /withdraw pattern of marital conflict. *Journal of personality and social Psychology*, 59, 73-81.

Clark, R. D. & Shields, G. (2007). Family communication and Delinquency. *Academic Search Premier*, 32, 125.

Fitzpatrick, M. A. & Ritchie, L. D. (2004). Communication schemata within the family: Multiple perspective on family interaction, *Human Communication Research*, 20, 275-301.

Foss, K. (2016). Relationship Between Social Interest and Attachment Theory in Childhood and Adolescent Behaviors,

دهند و شرایطی را فراهم آورند که کودک در محیط خانه و مدرسه بتواند با دیگر همسالان تعاملات بیشتر بدور از فشار و استرس داشته باشند.

تشکر و قدردانی

از همه مسئولین مدارس دخترانه مقطع متوسطه شهر رشت به دلیل فراهم نمودن شرایط اجرای پژوهش و همچنین، تمامی دانش آموزانی که در این پژوهش همکاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

موازین اخلاقی

ملاحظات اخلاقی در پژوهش با جلب رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان رعایت شده است؛ همچنین به افراد درباره محرمانه بودن اطلاعات پژوهش و نتایج پژوهش اطمینان داده شد.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

بهرامی، م؛ خوشبخت، ف. (۱۳۹۵). نقش الگوهای ارتباطی خانواده در خودپنداره کودکان مقطع راهنمایی شهر شیراز، *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۱(۴۲): ۲۵۶-۲۳۷.

بازوکی، ع. (۱۳۹۸). پیش بینی کنترل عواطف بر اساس الگوهای ارتباطی خانواده در کودکان دوره متوسطه شهر تهران، *دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و علوم انسانی، تفریس-گرجستان، دبیرخانه دائمی کنفرانس با همکاری دانشگاه فرماندهی و ستاد*

آجا، https://www.civilica.com/Paper-PEHCONF02-PEHCONF02_101.html

حیدرزاده، ک؛ معتمدی، ن. (۱۳۸۶). بررسی نقش الگوهای ارتباطی والدین بر درک کودکان از تاثیرگذاریشان در خرید، *مجله مدیریت بازاریابی*، ۲(۲): ۳۳-۱۷.

زرگر، ی؛ محمدی بهرام آبادی، ر؛ و بساکنژاد، س. (۱۳۹۱). بررسی فرایندهای خانواده به عنوان پیش بینی کننده های مشکلات رفتاری در کودکان پایه دوم دبیرستان شهر یاسوج، *مجله روانشناسی مدرسه*، ۱(۲): ۷۷-۱۰۳.

سامانی، س؛ حسینی، م. (۱۳۹۱). ارتباط بین ابعاد کارکرد خانواده و خود تنظیمی فرزندان، *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۸(۳): ۳۱۷-۳۰۵.

Running head: social interest and attachment, 6-7.

- Hargie, T. & Dickson, B. (2014). Communication schemata within the family: Multiple perspectives on family interaction, *Human Communication Research*, 20, 275-301.
- Highland, R. A. (2008). Murderers and nonviolent offenders: A comparison of lifestyle, pampering, and early recollection, *PHD Dissertation*, college of Education, Georgia State University.
- Huang, Y. (2010). *Family communication patterns, communication apprehension and soci communicative orientations. A study of Chinese students*, 10, 121-35.
- Rueter, M. A., & Koerner, F. (2017). The effect of family communication patterns on adopted adolescent adjustment. *Marriage and Family*, 70(3), 715-727.
- Turner, A. (2018). Generation Z: Technology and Social Interest, *The Journal of Individual Psychology*, 71(2): 103-113.
- Xue, J. Ooh, J. Magiati, I. (2014). Family functioning in Asian families raising children with autism spectrum disorders: the role of capabilities and positive meanings. *Journal of Intellectual Disability Research*; 58(5):406-20.

